

УДК 338.484:477.84

Каліберда М.О.¹, Мамотенко Д.Ю.²

¹ студ. гр. МТЕ-120 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

На сучасному етапі розвитку туризму в світі, одним із пріоритетних напрямків сталого розвитку територій став екологічний туризм. Розвиток екологічного туризму в Україні на початковому етапі, але завдяки існуючій природно-рекреаційним ресурсам країни, цей вид туризму має усі шанси

стати одним з основних видів подорожей та створити усі умови покращення соціально-економічного становища населення.

Основні принципи екологічного туризму направлені на покращення добробуту населення та зменшення негативного впливу туристичних потоків на навколишнє середовище. Головною ідеєю екологічного туризму є піклування та збереження природного навколишнього середовища, що використовується для туристичних цілей та реалізується в його завданнях та функціях.

На сьогоднішній день, глобальні екологічні проблеми привертають увагу всього людства. Екологічна криза стала поштовхом до усвідомлення проблем екології та подальших дій в покращенні ситуації. В свою чергу, туризм дає можливість цілісного бачення природи, людини і культури. Важливою умовою здійснення туристичної діяльності є наявність природно рекреаційних ресурсів як екологічного середовища існування людини, що також формує екологічну культуру населення. Туристична діяльність має важливе значення, як для економіки країн, так і для їх соціального розвитку. Туризм сприяє підвищенню культурного рівня людини, допомагає засвоїти нові знання, цінності та загальні норми поведінки. Завдяки туризму людина самовдосконалюється, реалізує свої рекреаційні, пізнавальні та духовні потреби. Тож, відбувається інтерналізація особистості. В цих умовах і виникає почуття відповідальності людини до навколишнього середовища та бажання покращити екологію. Поява екологічного туризму – це певна відповідь людства на глобальні екологічні проблеми та зростаюче споживання природних ресурсів. На сьогоднішній день, екологічний туризм стрімко розвивається і набуває популярності у багатьох країнах, що допомагає гармонізувати відносини між природою, людьми та економікою [1].

Розвиток екологічного туризму в Україні на сучасному етапі є перспективним в багатьох регіонах країни, завдяки їх унікальним природним ресурсам та прагненню населення до відпочинку на природі. Зважаючи на це, запровадження розвитку екологічного туризму в Україні є актуальним. Розвиток екологічного туризму може значно покращити економічно соціальне становище країни. Це оптимальний та ефективний механізм стримування негативних процесів. За допомогою екологічного туризму можна взаємозбагатити культури різних народів, зміцнити взаємну довіру, налагодити міжнародні відносини та обмін туристами, покращити умови розвитку внутрішнього туризму і надати країні гарний імідж та конкурентоспроможність.

Екологічний туризм по своїй суті це подорож до природних територій, не змінених або мало змінених діяльністю людини, з відповідальним ставленням до природи і як найменшим впливом на довкілля. Цей вид

туризму сприяє сталому розвитку населених пунктів, передбачає участь місцевого населення у наданні послуг, створює економічні стимули для охорони довкілля як основного фактору генерації доходу на території: як для жителів, так і місцевих бюджетів [2].

Розвиток екологічного туризму в Україні на сучасному етапі є доволі перспективним в багатьох регіонах країни, завдяки їх унікальним природним ресурсам та прагненню населення до відпочинку на природі. На жаль, в Україні не існує чіткої нормативно-правової бази і концепції розвитку екологічного туризму. В свою чергу, відсутність важелів державного впливу на регулювання екологічного туризму призводить до руйнування важливих складових навколишнього середовища. Так як у деяких туристичних місцях нормативні акти діють слабо або взагалі ігноруються, що і призводить до переважання недоліків екологічного туризму над перевагами.

Перспективи розвитку екологічного туризму в Україні наступні [3]:

1. Зростання туристичного потенціалу країни.
2. Взаємодія державних та приватних структур.
3. Доступність туристичних послуг для всього населення, незалежно від віку, статі, доходу та ін.
4. Підвищення екологічної свідомості населення через екологічно просвітницьку діяльність.
5. Сприяння розвитку сфери послуг в регіонах.
6. Розробка нових туристичних маршрутів.
7. Виробництво та поширення місцевої продукції.
8. Поновлення етнічних традицій.
9. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в сільській та приміській місцевості.
10. Організація зайнятості місцевого населення регіонів розвитку екотуризму.
11. Забезпечення раціонального використання природно-рекреаційних та культурно-історичних ресурсів

Таки чином, екологічний туризм є невід'ємною частиною збалансованого розвитку територій і розглядається як ефективний інструмент державної політики у сфері рекреації та засіб економічного розвитку як окремих регіонів, так і цілих країн. В Україні сталий екотуризм найбільш доцільно розвивати за двома напрямками. Перший – це екологічна рекреація, тобто популяризація рекреацій в межах міста та приміського довкілля. Другий, пов'язаний із створенням на природо-господарських територіях екозон, що прилягають до природоохоронних територій, тобто, спеціальних екотуристичних зон.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Екотуризм: вплив екологічного (зеленого) туризму на розвиток сільських територій Режим доступу: <http://bobrytsya.kiev.ua/vpliv-ekologichnogo-zelenogo-turizmu-na-rozvitok-silskih-teritoriy>. (дата звернення: 21.03.2024). - Назва з екрану.

2. Екотуризм. Що це таке і які його переваги та недоліки Режим доступу: <https://uk.paroisse-de-tarascon.com/491-ecotourism-what-is-it-and-what-are-its-advantages-and-disadvantages>. (дата звернення: 21.03.2024). - Назва з екрану.

3. Паньків Н., Скрипник М. Екологічний туризм як пріоритетний напрямок сталого розвитку туризму в Україні: виклики сьогодення / Н. Паньків, М. Скрипник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2022. – № 4. – С. 229-240.